TEMĂ-CHEIE[1]
Terorism
Măsuri de supraveghere[2]

(Ultima actualizare: 28.02.2025)

Introducere

Măsurile de supraveghere și, în special, măsurile de supraveghere secrete, care se află în centrul luptei împotriva terorismului, pot ridica o problemă în temeiul art. 8 din Convenție. Primul paragraf al art. 8 definește principiul respectării „vieții private și de familie", a „domiciliului" și a „corespondenței". Al doilea paragraf prevede posibilitatea ca statele să restrângă acest drept, în special în interesul securității naționale și pentru a apăra ordinea publică. După ce stabilește dacă un reclamant poate pretinde că este victimă (fapt problematic atunci când supravegherea rămâne secretă), Curtea aplică criterii în trei etape: dacă a existat o ingerință în drepturile reclamantului, dacă ingerința a fost prevăzută de lege și dacă a fost necesară într-o societate democratică pentru a proteja un interes legitim.

O problemă preliminară: calitatea de victimă

- Prima problemă pe care Curtea va trebui să o examineze în contextul măsurilor de supraveghere, care în majoritatea cazurilor se desfășoară în secret, este dacă un reclamant are calitatea de victimă, și anume dacă acesta a fost afectat direct sau indirect de pretinsa încălcare a art. 8.
- Pentru a stabili calitatea de victimă, Curtea analizează dacă persoana în cauză intră în sfera de aplicare a legislației care autorizează măsurile de supraveghere secretă și dacă există căi de atac disponibile la nivel național. În cazul în care sistemul național nu oferă o cale de atac efectivă, amenințarea cu supravegherea constituie pentru toți utilizatorii - efectivi sau potențiali - o ingerință directă în drepturile garantate de art. 8. În astfel de cazuri, persoana în cauză nu trebuie să demonstreze existența riscului ca măsuri de supraveghere secrete să-i fi fost aplicate. În schimb, dacă sistemul național prevede căi de atac efective, suspiciunile de abuz larg răspândite sunt mai greu de justificat. În astfel de cazuri, persoana respectivă poate pretinde că este victima unei încălcări, ocazionată de simpla existență a unor măsuri secrete sau a unei legislații care le permite, doar dacă poate să demonstreze că, din cauza situației sale personale, este potențial expusă riscului de a fi supusă unor astfel de măsuri [*Roman Zakharov împotriva Rusiei* (MC), 2015, pct. 171; a se vedea, de asemenea, *Ekimdzhiev și alții împotriva Bulgariei*, 2022, pct. 263-277 și *Pietrzak și Bychawska-Siniarska și alții împotriva Poloniei*, 2024, pct. 140-146].

[1] Întocmită de Grefă. Nu obligă Curtea.

Prezenta traducere este publicată cu acordul Consiliului Europei și al Curții Europene a Drepturilor Omului și reprezintă responsabilitatea exclusivă a Institutului European din România.

[2] Nu toate hotărârile și deciziile citate în documentul de față se referă la cazuri de terorism. Cu toate acestea, ele conțin principii și motivări juridice care sunt deosebit de relevante în contextul terorismului.

- Aplicând criteriile de mai sus în contextul regimurilor de interceptare în masă, calitatea de victimă poate fi stabilită prin simpla existență a posibilității de interceptare și analiză a comunicațiilor și a datelor aferente acestora, fără a fi necesar ca un reclamant să demonstreze că este expus unui astfel de risc din cauza situației sale personale, atunci când căile de atac interne, aflate la dispoziția persoanelor care suspectează că sunt afectate de măsuri de interceptare în masă, fac obiectul unei serii de limitări. În aceste condiții, o examinare *in abstracto* a legislației privind interceptarea în masă poate fi, prin urmare, justificată [*Centrum för rättvisa împotriva Suediei* (MC), 2021, pct. 168-177].
- În ceea ce privește extragerea de la distanță a datelor utilizatorilor dintr-o anumită rețea închisă, faptul că reclamanții au fost arestați și acuzați pe baza acestor date este suficient pentru a le stabili calitatea de victimă. Astfel de reclamanți nu trebuie să demonstreze că au utilizat rețeaua închisă, deoarece acest lucru ar echivala cu autoincriminare forțată și un obstacol disproporționat în calea exercitării efective a dreptului lor de a introduce o cerere individuală [*A.L. și E.J. împotriva Franței* (dec.), 2024, pct. 113-114].

Ingerința

- Măsuri individuale de supraveghere:
  - Interceptarea și înregistrarea convorbirilor telefonice; utilizarea ulterioară a informațiilor stocate nu influențează în niciun fel această constatare [*Amann împotriva Elveției* (MC), 2000, pct. 45 și 69].
  - Colectarea și stocarea informațiilor cu caracter personal, legate de utilizarea telefonului, a e-mailului și a internetului de către reclamantă, fără cunoștința sa (*Copland împotriva Regatului Unit*, 2007, pct. 43-44).
  - Deși monitorizarea de către o societate comercială privată a mesajelor electronice (Yahoo) ale unui angajat nu poate fi considerată drept o „ingerință" a unei autorități publice în dreptul acestuia, autoritățile naționale au obligația pozitivă de a proteja drepturile reclamantului prevăzute la art. 8 [*Bărbulescu împotriva României* (MC), 2017, pct. 112 și 114]. A se vedea, de asemenea, *López Ribalda și alții împotriva Spaniei* (MC), 2019, pct. 109-111, în ceea ce privește supravegherea video la locul de muncă.
  - Amplasarea de dispozitive de înregistrare audio și video în celula reclamantului și în zona amenajată pentru vizite în penitenciar (*Allan împotriva Regatului Unit*, 2002, pct. 35-36, și *Gorlov și alții împotriva Rusiei*, 2019, pct. 84).
  - Instituirea unui sistem de interceptare a conversațiilor purtate în spațiile amenajate pentru vizite în penitenciare (*Wisse împotriva Franței*, 2005, pct. 29-30).
  - Lista apelurilor telefonice efectuate între două persoane (*Heglas împotriva Republicii Cehe*, 2007, pct. 60-61).
  - Urmărirea prin GPS a automobilului reclamanților (*Uzun împotriva Germaniei*, 2010, pct. 43-48).
  - Amprente digitale și probe ADN [*S. și Marper împotriva Regatului Unit* (MC), 2008, pct. 77-86].
  - Percheziție și confiscare de date electronice și e-mailuri (*Sérvulo & Associados – Sociedade de Advogados, RL și alții împotriva Portugaliei*, 2015, pct. 92).
- Simpla existență a unei legislații care autorizează supravegherea secretă a comunicațiilor de telefonie mobilă [*Roman Zakharov împotriva Rusiei* (MC), 2015, pct. 179; *Ekimdzhiev și alții împotriva Bulgariei*, 2022, pct. 263-277].
- Regimuri de interceptare în masă:

- Spre deosebire de interceptarea direcționată, interceptarea în masă vizează, în general, comunicațiile internaționale și este utilizată îndeosebi pentru colectarea de informații externe și identificarea unor noi amenințări (printre care terorismul internațional) atât din partea actorilor cunoscuți, cât și din partea celor necunoscuți. În general, regimurile de interceptare în masă pot fi descrise ca un proces care începe cu interceptarea și păstrarea inițială a unei cantități masive de date și continuă cu aplicarea de selectori specifici asupra datelor reținute și cu examinarea de către analiști a datelor selectate și, în cele din urmă, se încheie cu păstrarea și utilizarea „produsului final", inclusiv partajarea datelor cu terți. Art. 8 se aplică în fiecare dintre aceste etape, iar gradul de ingerință în drepturile persoanelor prevăzute la art. 8 va crește pe măsură ce procesul de interceptare în masă avansează [*Centrum för rättvisa împotriva Suediei* (MC), 2021, pct. 239-245; *Big Brother Watch și alții împotriva Regatului Unit* (MC), 2021, pct. 325-331].
- Un regim de interceptare în masă poate, de asemenea, să aibă repercusiuni asupra materialelor jurnalistice confidențiale din perspectiva art. 10, repercusiuni comparabile cu cele cauzate de percheziția la domiciliul sau la locul de muncă al unui jurnalist [*Big Brother Watch și alții împotriva Regatului Unit* (MC), 2021, pct. 448].

- În cazul primirii de informații de la servicii de informații străine, ingerința în drepturile prevăzute la art. 8 nu constă în interceptarea în sine, atunci când aceasta a fost efectuată sub controlul deplin al serviciilor de informații străine și, prin urmare, nu a avut loc în jurisdicția statului destinatar. Mai degrabă, ingerința constă în solicitarea inițială și primirea ulterioară a materialului interceptat, urmate de stocarea, examinarea și utilizarea acestuia de către serviciile de informații ale statului destinatar [*Big Brother Watch și alții împotriva Regatului Unit* (MC), 2021, pct. 495-496].

Prevăzută de lege și necesară într-o societate democratică pentru a proteja un interes legitim

- În cauzele în care legislația prin care se autorizează supravegherea secretă este contestată în fața Curții, legalitatea ingerinței este strâns legată de clarificarea aspectului dacă s-a respectat criteriul „necesității" și, prin urmare, este oportun să se examineze împreună criteriile potrivit cărora măsura în cauză trebuie să fie „prevăzută de lege" și „necesară" (*Roman Zakharov împotriva Rusiei* (MC), 2015, pct. 236]. Curtea va evalua pe rând:
  - *Accesibilitatea dreptului intern;*
  - *Sfera de aplicare a măsurilor de supraveghere secretă;*
  - *Durata măsurilor de supraveghere secretă;*
  - *Procedurile care trebuie urmate pentru stocarea, accesarea, examinarea, utilizarea, comunicarea și distrugerea datelor interceptate;*
  - *Autorizarea interceptărilor;*
  - *Supravegherea punerii în aplicare a măsurilor de supraveghere secretă;*
  - *Notificarea privind interceptarea comunicațiilor și căile de atac disponibile.*
- Interesele legitime capabile să justifice ingerința în viața privată sunt enumerate în mod exhaustiv în al doilea paragraf al art. 8. Lupta împotriva terorismului este, în mod invariabil, considerată de Curte ca fiind un scop legitim în sensul acestei dispoziții, întrucât se încadrează în domeniul apărării securității naționale și al apărării ordinii publice (a se vedea, de exemplu, *Klass și alții împotriva Germaniei*, 1978, pct. 48, și *Uzun împotriva Germaniei*, 2010, pct. 80).

- Instanțele naționale care autorizează supravegherea secretă trebuie să verifice dacă au existat „motive verosimile de a bănui” un reclamant și să aplice criteriul „necesității [acestei măsuri] într-o societate democratică” și criteriul „proporționalității”. În plus, refuzul de a-i dezvălui reclamantului autorizațiile de supraveghere fără un motiv valabil ar priva persoana în cauză de orice posibilitate de a solicita examinarea de către o instanță independentă a legalității măsurii și a „necesității acesteia într-o societate democratică” (*Zubkov și alții împotriva Rusiei*, 2017, pct. 132; *Denysyuk și alții împotriva Ucrainei*, 2025, pct. 93-100, 158-159, *Romanchenko și Kharazishvili împotriva Georgiei*, 2025, pct. 54-60).
- Din cauza riscului inerent de abuz și a necesității legitime de a păstra confidențialitatea regimurilor de interceptare în masă, Curtea a subliniat nevoia unor „garanții de la un capăt la altul” fundamentale pentru ca astfel de regimuri să respecte cerințele prevăzute la art. 8. Aceasta înseamnă că, la nivel național, în fiecare etapă a procesului ar trebui efectuată o evaluare a necesității și a proporționalității măsurilor luate. Interceptarea în masă ar trebui să facă obiectul unei autorizări independente de la bun început, atunci când obiectul și amploarea operațiunii sunt definite, și ar trebui să existe o supraveghere și un control *a posteriori* independente ale operațiunii. Deși autorizația *judecătorească* ar constitui o garanție importantă împotriva arbitrarului, aceasta nu este o cerință necesară, atât timp cât organul care autorizează interceptarea în masă este independent față de puterea executivă [*Centrum för rättvisa împotriva Suediei* (MC), 2021, pct. 263-265; *Big Brother Watch și alții împotriva Regatului Unit* (MC), 2021, pct. 349-351].
- În special, pentru evaluarea îndeplinirii cerințelor „prevăzută de lege” și „necesară” în contextul interceptării în masă, Curtea va examina dacă au fost definite, în mod clar, în cadrul juridic intern următoarele garanții [*Centrum för rättvisa împotriva Suediei* (MC), 2021, pct. 275; *Big Brother Watch și alții împotriva Regatului Unit* (MC), 2021, pct. 361]:
  - *motivele pentru care interceptarea în masă poate fi autorizată;*
  - *circumstanțele în care comunicațiile unei persoane pot fi interceptate;*
  - *procedura care trebuie urmată pentru acordarea autorizației;*
  - *procedurile care trebuie urmate pentru selectarea, examinarea și utilizarea materialului interceptat;*
  - *măsurile de precauție care trebuie luate când materialul este comunicat unor terți;*
  - *limitările privind durata interceptării, stocarea materialului interceptat și circumstanțele în care un astfel de material trebuie șters și distrus;*
  - *procedurile și modalitățile de supraveghere, de către o autoritate independentă, a respectării garanțiilor de mai sus și competențele acesteia de a soluționa cazurile de nerespectare a garanțiilor;*
  - *procedurile de control* a posteriori *independent al respectării acestor garanții și competențele conferite organului abilitat să soluționeze cazurile de nerespectare.*
- Păstrarea, în general, a datelor de comunicații de către furnizorii de servicii de comunicații și accesarea acestora de către autorități în cazuri individuale trebuie să fie însoțite, *mutatis mutandis*, de aceleași garanții ca și supravegherea secretă (*Ekimdzhiev și alții împotriva Bulgariei*, 2022, pct. 395; *Škoberne împotriva Sloveniei*, 2024, pct. 137).
- Natura și gravitatea ingerinței în dreptul la respectarea vieții private, ca urmare a supravegherii sistemice (care implică păstrarea datelor) a tuturor utilizatorilor de servicii de telecomunicații, impun Curții să exercite, în mod corespunzător, un control mai strict asupra evaluării chestiunii justului echilibru, inclusiv a garanțiilor necesare (*Škoberne împotriva Sloveniei*, 2024, pct. 132-136).

- În contextul primirii de informații de la serviciile de informații externe, trebuie definite în dreptul intern garanțiile necesare pentru fiecare dintre cele două etape ale procesului, și anume cererea inițială de informații și primirea efectivă a materialului interceptat:
  - În ceea ce privește prima etapă (cererea inițială), statele nu ar trebui să aibă posibilitatea de a eluda obligațiile care le revin în temeiul Convenției, solicitând comunicații interceptate de la state necontractante. Prin urmare, o astfel de cerere trebuie să aibă o bază în dreptul intern care să fie accesibilă pentru persoana în cauză și previzibilă în privința efectelor sale. În plus, ar trebui să existe norme detaliate și clare cu privire la circumstanțele și condițiile în care poate fi formulată o astfel de cerere, norme care să ofere garanții efective împotriva utilizării acestei competențe pentru a eluda dreptul intern și/sau obligațiile statelor prevăzute în Convenție [*Big Brother Watch și alții împotriva Regatului Unit* (MC), 2021, pct. 497].
  - În ceea ce privește a doua etapă (primirea materialului interceptat), statul destinatar trebuie să dispună de garanții suficiente pentru examinarea, utilizarea și stocarea acestui material, pentru transmiterea sa ulterioară, precum și pentru ștergerea și distrugerea lui. Acest lucru este valabil pentru toate materialele primite de la serviciile de informații străine care ar putea fi produsul interceptării, chiar dacă este posibil ca statul destinatar să nu știe întotdeauna dacă materialul primit este produsul interceptării [*Big Brother Watch și alții împotriva Regatului Unit* (MC), 2021, pct. 498].
  - În cele din urmă, orice regim care le permite serviciilor de informații să solicite de la state necontractante fie interceptarea comunicațiilor, fie materialul interceptat sau accesul direct la astfel de materiale, ar trebui să facă obiectul unei supravegheri independente și ar trebui să existe și posibilitatea unui control *a posteriori* independent [*Big Brother Watch și alții împotriva Regatului Unit* (MC), 2021, pct. 499].

Utilizarea probelor obținute prin măsuri de supraveghere

- Administrarea probelor (obținute în mod nelegal)[3] este deosebit de relevantă în cazul în care probele au fost obținute prin mijloace secrete.
- Art. 6 din Convenție nu reglementează admisibilitatea probelor ca atare, materie care intră, în primul rând, sub incidența dreptului intern [*Schenk împotriva Elveției*, 1988, pct. 45-46*; Moreira Ferreira împotriva Portugaliei (nr. 2)* (MC), 2017, pct. 83].
- Curtea nu are sarcina de a se pronunța în principiu asupra admisibilității unor anumite probe – de exemplu probe obținute într-un mod contrar dreptului național. Se pune problema dacă a fost echitabilă procedura în ansamblu, inclusiv modul în care au fost obținute probele [*Bykov împotriva Rusiei* (MC), 2009, pct. 89; a se vedea, de asemenea, *Gäfgen împotriva Germaniei* (MC), 2010, pct. 166-167; *El Haski împotriva Belgiei*, 2012, pct. 85; *Škoberne împotriva Sloveniei*, 2024, pct. 146].
- În cazul în care probele au fost obținute cu încălcarea art. 8, Curtea analizează caracterul echitabil general al procedurii, în special dacă probele în litigiu au fost singurele probe pe care s-au bazat instanțele naționale (*Vukota-Bojić împotriva Elveției*, 2016, pct. 99; *Hambardzumian împotriva Armeniei*, 2019, pct. 79).
- Pentru a stabili că procedura a avut un caracter echitabil în general, este necesară o examinare a dreptului la apărare, în special pentru a constata dacă reclamantului i s-a oferit posibilitatea de a contesta autenticitatea probelor și de a se opune utilizării acestora. De asemenea, trebuie să se țină seama de calitatea probelor, în special când circumstanțele în care acestea au fost obținute pun la îndoială fiabilitatea sau acuratețea

[3] A se vedea tema-cheie relevantă privind administrarea probelor (obținute în mod nelegal)

lor. În plus, se poate lua în considerare ponderea interesului public cu privire la investigarea și pedepsirea infracțiunii în cauză, în comparație cu ponderea interesului individual ca probele să fie obținute în mod legal (*Hambardzumyan împotriva Armeniei*, 2019, pct. 75-76, *Macharik împotriva Republicii Cehe*, 2025, pct. 51 -53).

- Dreptul la un proces contradictoriu impune ca, într-o cauză penală, atât acuzarea, cât și apărarea să aibă posibilitatea de a lua cunoștință de observațiile depuse la dosar și de probele prezentate de cealaltă parte, de exemplu o casetă video cu înregistrări de la camerele de supraveghere, precum și posibilitatea de a formula observații cu privire la acestea [*Murtazaliyeva împotriva Rusiei* (MC), 2018, pct. 90-95].

Protecția materialelor jurnalistice confidențiale în regimurile de interceptare în masă în temeiul art. 10 din Convenție

- Funcționarea unui regim de interceptare în masă necesită garanții fundamentale pentru protecția, printre altele, a materialelor jurnalistice confidențiale în conformitate cu art. 10. Curtea face distincție între accesul *intenționat* la astfel de materiale, de exemplu prin utilizarea cu intenție a unui selector puternic, legat de un jurnalist, sau în cazul în care există o probabilitate mare ca asemenea materiale să fie selectate spre examinare datorită unor astfel de selectori, și accesul *neintenționat* la aceste materiale, obținute ca o „captură accidentală" în cadrul unei asemenea operațiuni [*Big Brother Watch și alții împotriva Regatului Unit* (MC), 2021, pct. 447-450].
- Curtea consideră că utilizarea deliberată a selectorilor (accesul intenționat) ar duce la colectarea unor cantități semnificative de materiale jurnalistice confidențiale, fapt care ar putea submina protecția surselor într-o măsură și mai mare decât o ordonanță a instanței pentru dezvăluirea identității unei surse. Din acest motiv, în această situație, selectorii sau termenii de căutare utilizați de serviciile de informații trebuie să fi fost autorizați de un judecător sau de un alt organ decizional independent și imparțial, învestit cu competența de a stabili dacă această măsură a fost „justificată de o cerință imperativă de interes general" și, în special, dacă o măsură mai puțin intruzivă ar fi putut fi suficientă pentru a servi interesului public superior [*Big Brother Watch și alții împotriva Regatului Unit* (MC), 2021, pct. 448].
- În ceea ce privește accesul neintenționat, Curtea consideră că o supraveghere de acest tip, deși nu vizează în mod direct anumite persoane, este susceptibilă să aibă într-adevăr o anvergură foarte largă din cauza evoluțiilor tehnologice recente. Întrucât examinarea de către un analist a comunicațiilor unui jurnalist sau a datelor aferente comunicațiilor ar fi susceptibilă să ducă la identificarea unei surse, este imperativ ca dreptul intern să conțină garanții solide în ceea ce privește stocarea, examinarea, utilizarea, transmiterea ulterioară și distrugerea unor astfel de materiale confidențiale. În plus, în cazul în care devine evident că comunicațiile sau datele aferente comunicațiilor conțin materiale jurnalistice confidențiale, prelungirea stocării și examinării lor de către un analist ar trebui să fie posibilă numai dacă este autorizată de un judecător sau de un alt organ decizional independent și imparțial, abilitat să stabilească dacă această măsură este „justificată de o cerință imperativă de interes public" [*Big Brother Watch și alții împotriva Regatului Unit* (MC), 2021, pct. 450].
- În sfârșit, garanțiile identificate de Curte pentru ca regimul interceptării în masă să respecte prevederile art. 8 au, de asemenea, un rol de jucat în analiza Curții cu privire la un capăt de cerere formulat în temeiul art. 10 [*Big Brother Watch și alții împotriva Regatului Unit* (MC), 2021, pct. 458].

Dreptul la un recurs efectiv, în temeiul art. 13 din Convenție

- Confidențialitatea măsurilor face ca exercitarea de către persoana în cauză a oricărei căi de atac, din proprie inițiativă, să devină dificilă, dacă nu chiar imposibilă, în special atât timp cât durează supravegherea. Un „recurs efectiv" în temeiul art. 13 trebuie să fie înțeles ca o cale de atac cât se poate de efectivă, ținând seama de sfera limitată a acesteia, inerentă oricărui sistem de supraveghere secretă" (*Klass și alții împotriva Germaniei*, 1978, pct. 68-69).
- Un mecanism de control obiectiv poate fi suficient atât timp cât măsurile rămân secrete. Odată ce măsurile au fost dezvăluite, căi de atac trebuie să fie disponibile pentru persoana în cauză într-un termen rezonabil [*Rotaru împotriva României* (MC), 2000, pct. 69].
- Legislația în materie de supraveghere care le permite autorităților să controleze corespondența și să înregistreze convorbirile telefonice, chiar și atunci când adoptarea și punerea în aplicare a măsurilor restrictive nu pot face obiectul unei căi de atac în fața unei instanțe judecătorești, poate îndeplini cerințele art. 13, când alte căi de atac sunt disponibile oricărei persoane care a crezut că este supravegheată. În cauza *Klass și alții împotriva Germaniei*, 1978, pct. 65-72, autoritatea competentă a trebuit să notifice persoana în cauză, de îndată ce măsurile de supraveghere au fost ridicate, și mai multe căi de atac judiciare au fost atunci disponibile persoanei respective.
- Stocarea informațiilor și refuzul de a dezvălui reclamanților amploarea volumului de date cu caracter personal care au fost păstrate despre aceștia pot constitui un „motiv solid pentru un capăt de cerere" în temeiul art. 13 (*Segerstedt-Wiberg și alții împotriva Suediei*, 2006, pct. 116-122). În lipsa unei căi de atac pentru a contesta arhivarea datelor privind viața privată a persoanelor, Curtea a constatat o încălcare a art. 13 în legătură cu art. 8 [*Rotaru împotriva României* (MC), 2000, *http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-58586*pct. 68-73, și *Segerstedt-Wiberg și alții împotriva Suediei*, 2006, pct. 116-122].

Eficacitatea căilor de atac interne care trebuie epuizate în temeiul art. 35 din Convenție

- În temeiul art. 35, un reclamant ar trebui, în mod normal, să recurgă la căi de atac disponibile și suficiente pentru a obține o reparație în legătură cu pretinsele încălcări. Nu există nicio obligație de a recurge la căi de atac care sunt inadecvate sau ineficiente (*Akdivar și alții împotriva Turciei*, 1996, pct. 66-67).
- Aducerea în discuție a supravegherii secrete în cadrul procedurii penale nu poate fi considerată, în principiu, ca o cale de atac efectivă în ceea ce privește un capăt de cerere formulat în temeiul art. 8, când instanțele penale naționale, deși puteau lua în considerare chestiuni referitoare la corectitudinea admiterii probelor în cadrul procedurii penale, nu au putut soluționa pe fond un capăt de cerere, întemeiat pe Convenție, potrivit căruia ingerința în dreptul reclamanților la respectarea vieții lor private și a corespondenței nu a fost „prevăzută de lege" sau „necesară într-o societate democratică"; mai ales, nu au avut posibilitatea să acorde măsuri corespunzătoare în legătură cu capătul de cerere (*Zubkov și alții împotriva Rusiei*, 2017, pct. 88, și *Akhlyustin împotriva Rusiei*, 2017, pct. 24; *Hambardzumyan împotriva Armeniei*, 2019, pct. 44).
- Într-o cauză privind transferul datelor unor cetățeni britanici din Franța în Regatul Unit în temeiul unui ordin european de anchetă, faptul că reclamanții locuiau în afara Franței și nu au ales în mod liber să se supună jurisdicției acesteia nu i-a exonerat de obligația de a epuiza căile de atac interne disponibile în Franța. O cale de atac, care transpune art. 14 din Directiva 2014/41/UE privind ordinul european de anchetă în materie penală, care ar putea duce la constatarea unei încălcări a art. 8 din Convenție și la excluderea probelor obținute

prin executarea ordinului european de anchetă, a fost considerată eficientă [*A.L. și E.J. împotriva Franței* (dec.), 2024, pct. 131-145].

Recapitularea principiilor generale

- *Roman Zakharov împotriva Rusiei* (MC), 2015, pct. 227-234;
- *Centrum för rättvisa împotriva Suediei* (MC), 2021, pct. 166-167, 239- 278;
- *Big Brother Watch și alții împotriva Regatului Unit* (MC), 2021, pct. 325-364, 448-450, 497-499.

PRINCIPALELE TRIMITERI JURISPRUDENȚIALE

Hotărâri de principiu:

- *Klass și alții împotriva Germaniei*, 6 septembrie 1978, Seria A nr. 28 (neîncălcarea art. 6, 8 și 13);
- *Weber și Saravia împotriva Germaniei*, (dec.), nr. 54934/00, CEDO 2006-XI (inadmisibilă în temeiul art. 8, 10 și 13: în mod vădit nefondată);
- *Kennedy împotriva Regatului Unit*, nr. 26839/05, 18 mai 2010 (neîncălcarea art. 8, 6 și 13);
- *Roman Zakharov împotriva Rusiei* (MC), nr. 47143/06, CEDO 2015 (încălcarea art. 8);
- *Szabó și Vissy împotriva Ungariei*, nr. 37138/14, 12 ianuarie 2016 (încălcarea art. 8);
- *Centrum för rättvisa împotriva Suediei* (MC), nr. 35252/08, 25 mai 2021 (încălcarea art. 8);
- *Big Brother Watch și alții împotriva Regatului Unit* (MC), nr. 58170/13 și alte 2, 25 mai 2021 (încălcarea art. 8 și 10; neîncălcarea art. 8 și 10).

Cauze care intră sub incidența art. 8:

- *Amann împotriva Elveției* (MC), nr. 27798/95, CEDO 2000-II (încălcarea art. 8);
- *Allan împotriva Regatului Unit*, nr. 48539/99, CEDO 2002-IX (încălcarea art. 8);
- *Wisse împotriva Franței*, nr. 71611/01, 20 decembrie 2005 (încălcarea art. 8);
- *Heglas împotriva Republicii Cehe*, nr. 5935/02, 1 martie 2007 (încălcarea art. 8);
- *Copland împotriva Regatului Unit*, nr. 62617/00, CEDO 2007-I (încălcarea art. 8);
- *S. și Marper împotriva Regatului Unit* (MC), nr. 30562/04 și 30566/04, CEDO 2008 (încălcarea art. 8);
- *Uzun împotriva Germaniei*, nr. 35623/05, CEDO 2010 (extrase) (neîncălcarea art. 8);
- *Sérvulo & Associados - Sociedade de Advogados, RL și alții împotriva Portugaliei*, nr. 27013/10, 3 septembrie 2015 (neîncălcarea art. 8);
- *Bărbulescu împotriva României* (MC), nr. 61496/08, 5 septembrie 2017 (extrase) (încălcarea art. 8);
- *Gorlov și alții împotriva Rusiei*, nr. 27057/06 și alte 2, 2 iulie 2019 (încălcarea art. 8);
- *López Ribalda și alții împotriva Spaniei* (MC), nr. 1874/13 și 8567/13, 17 octombrie 2019 (neîncălcarea art. 8);
- *Ekimdzhiev și alții împotriva Bulgariei*, nr. 70078/12, 11 ianuarie 2022 (încălcarea art. 8);
- *Škoberne împotriva Sloveniei*, nr. 19920/20, 15 februarie 2024 (încălcarea art. 8);
- *Pietrzak și Bychawska-Siniarska și alții împotriva Poloniei*, nr. 72038/17 și 25237/18, 28 mai 2024 (încălcarea art. 8);
- *Denysyuk și alții împotriva Ucrainei*, nr. 22790/19 și alte 3, 13 februarie 2025 (încălcarea art. 8);
- *Macharik împotriva Republicii Cehe*, nr. 51409/19, 13 februarie 2025 (încălcarea art. 8);
- *Romanchenko și Kharazishvili împotriva Georgiei*, nr. 33067/22 și 37832/22, 18 februarie 2025 (încălcarea art. 8).

Cauze care intră sub incidența art. 6:

- *Schenk împotriva Elveției*, 12 iulie 1988, Seria A nr. 140 (neîncălcarea art. 6);
- *Bykov împotriva Rusiei* (MC), nr. 4378/02, 10 martie 2009 (neîncălcarea art. 6);

- *Gäfgen împotriva Germaniei* (MC), nr. 22978/05, CEDO 2010 (neîncălcarea art. 6);
- *El Haski împotriva Belgiei*, nr. 649/08, 25 septembrie 2012 (încălcarea art. 6);
- *Vukota-Bojić împotriva Elveției*, nr. 61838/10, 18 octombrie 2016 (neîncălcarea art. 6);
- *Moreira Ferreira împotriva Portugaliei (nr. 2)* (MC), nr. 19867/12, 11 iulie 2017 (neîncălcarea art. 6);
- *Murtazaliyeva împotriva Rusiei* (MC), nr. 36658/05, 18 decembrie 2018 (neîncălcarea art. 6);
- *Hambardzumyan împotriva Armeniei*, nr. 43478/11, 5 decembrie 2019 (neîncălcarea art. 6);
- *Škoberne împotriva Sloveniei*, nr. 19920/20, 15 februarie 2024 (încălcarea art. 6);
- *Macharik împotriva Republicii Cehe*, nr. 51409/19, 13 februarie 2025 (neîncălcarea art. 6).

Cauze care intră sub incidența art. 13/35 § 1:

- *Rotaru împotriva României* (MC), nr. 28341/95, CEDO 2000-V (încălcarea art. 13);
- *Segerstedt-Wiberg și alții împotriva Suediei*, nr. 62332/00, CEDO 2006-VII (încălcarea art. 13);
- *Akhlyustin împotriva Rusiei*, nr. 21200/05, 7 noiembrie 2017 (excepția preliminară cu privire la neepuizarea căilor de atac interne respinsă);
- *A.L. și E.J. împotriva Franței* (dec.), nr. 44715/15 și 47930/15, 24 septembrie 2024 (inadmisibilă – neepuizarea căilor de atac interne);

Cauze care intră sub incidența art. 35:

- *Akdivar și alții împotriva Turciei*, 16 septembrie 1996, *Culegere de hotărâri și decizii* 1996-IV (admisibilă);
- *Zubkov și alții împotriva Rusiei*, nr. 29431/05 și alte 2, 7 noiembrie 2017 (admisibilă);
- *Akhlyustin împotriva Rusiei*, nr. 21200/05, 7 noiembrie 2017 (admisibilă);
- *Hambardzumyan împotriva Armeniei*, nr. 43478/11, 5 decembrie 2019 (admisibilă).